

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	magiszteri	Tagozat	Nappali	Tanév/félév	2022/2023 I.
Ступінь вищої освіти	magister	Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	A nyelvtudomány aktuális kérdései
Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми сучасної лінгвістики
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	035 Filológia. (035.07 Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 «Філологія» (035.07 Угорська мова та література)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 3 Előadás: 10 Szeminárium/gyakorlat: 14 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 66
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Типдисципліни (обов'язковачивибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 3 Лекції: 10 Семінарські/практичнізаняття: 14 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 66
Tárgyfelelősoktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dr. habil. Beregszászi Anikó, PhD Берегсасі Аніко Ференцівна, професор філософії beregszaszi.aniko@kmf.org.ua ;
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	
A tantárgy előkövetelményei	Bevezetés a nyelvtudományba / Вступ до мовознавство. A tudományos kutatás alapjai / Основи наукових досліджень
Пререквізити навчальної дисципліни	

A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei

Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни

Célja: A nyelvtudomány aktuális kérdései című tárgy célja az alábbi filológus-nyelvész kompetenciák elsajátíttatása;

- az elvont gondolkodás fejlesztése, az elemzési és szintetizálási képességek, illetve az új ötletek létrehozási képességének fejlesztése; a különböző forrásokból származó információk keresése, rendszerezése és kritikai elemzése;

- a filológiai ismeretek elmélyítése, különös tekintettel az alapfogalmak elsajátítására, az elméleti és gyakorlati problémák, a fejlődéstörténet és a tudományos nyelvi ismeretek jelenlegi állapotának megértésére, a kutatott tudományos terület terminológiájának elsajátítására;

- a nyelvészeti kutatások folytatásához szükséges készségek fejlesztése, mint például a nyelvi jelenségekkel kapcsolatos adatgyűjtés, a begyűjtött adatok rendszerezése, értelmezése és elemzése a klasszikus és modern kutatási megközelítések, valamint megfelelő általános tudományos módszerek alapján;

- a filológia, illetve a nyelvészet sokrétű problematikájának és feladatainak megoldása a természetük, a befolyásoló tényezők, illetve a fejlődési tendenciák megértése által, elméleti és kísérleti (empirikus) módszerek felhasználásával;

- az innovatív filológiai módszerek felhasználása az oktatók által az interdiszciplináris filológiai kutatások feladatainak megvalósítására és a kreatív tevékenységek megteremtésére.

Meta disziplíni «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики» удосконалити компетентність філолога-мовознавця:

- розвинути здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей; до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел;

- поглибити знання у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових лінгвістичних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

- виробити навички збирати дані для лінгвістичного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; аналізувати мовні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів;

- розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології, зокрема мовознавства на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку й з використанням теоретичних та експериментальних методів;

- сформувати здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень, до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері, до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».

Tárgya – a fonetika, a lexikológia és a frazeológia, a morfematika, a morfológia és a derivatológia, a morfológia és a mondattan, a dialektológia, a szociolingvisztika, a generatív, kognitív nyelvészet és nyelvtipológia aktuális kérdéseinek a vizsgálata.

Предмет навчальної дисципліни – актуальні питання фонетики та фонології, лексикології та фразеології,

морфеміки, морфології та дериватології, морфології та синтаксису; діалектології, соціолінгвістики; генеративної, когнітивної, типологічної лінгвістики.

Kialakítandó kompetenciák:

ЗК 1 Az absztrakt gondolkodás, az elemzés és a szintézis létrehozására, az új szemléletek kialakítására való képesség.

ЗК 2 Az információkeresés, a begyűjtött információk rendszerezésének, illetve az információforrások kritikus elemzésének a képessége.

Ф 1 A filológiai ismeretek elmélyítése, különös tekintettel az alapfogalmak elsajátítására, az elméleti és gyakorlati problémák, a fejlődéstörténet és a tudományos nyelvi ismeretek jelenlegi állapotának megértésére, a kutatott tudományos terület terminológiájának elsajátítására.

Ф 2 A filológiai kutatásokhoz kapcsolódó adatgyűjtés, rendszerezés és értelmezés képessége.

Ф 3 A filológiai jelenségek elemzésének a képessége az alapvető és a modern filológiai megközelítések, valamint az általános tudományos módszerek felhasználása alapján.

Ф 4 A filológia, illetve a nyelvészet sokrétű problematikájának és feladatainak megoldása a természetük, a befolyásoló tényezők, illetve a fejlődési tendenciák megértése által, az elméleti és kísérleti módszerek felhasználásával.

Ф 5 Az interdiszciplináris filológiai kutatások végzésére vonatkozó képességek.

Ф 7 A nyelvi-kreatív tevékenységek alkalmazásának képessége a tudományfejlődés vonatkozásában.

Ф 8 Az oktatói képességek kialakítása a filológiai tárgykör kapcsán.

Ф 10 A nyelvi jelenségek különböző nyelvészeti paradigmák által történő elemzési képességének a kialakítása.

Програмні компетентності:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК 2 Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

Ф 1 Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

Ф 2 Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

Ф 3 Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

Ф 4 Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

	<p>Ф 5 Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.</p> <p>Ф 7 Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері.</p> <p>Ф 8 Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».</p> <p>Ф 10 Здатність до аналізу мовних явищ методами дослідження різних мовознавчих парадигм.</p> <p>A képzési eredmények:</p> <p>PRH 2 A klasszikus és a modern filológiai szemléletek, illetve a filológia bizonyos területeihez kapcsolódó alapkérdések ismerete, a kutatással kapcsolatos elméleti és gyakorlati problémák jobb megértése.</p> <p>PRH 3 A különböző tudományos nézetek áttekintésének, kritikai elemzésének, értékelésének és összefoglalásának, saját tudományos koncepció megfogalmazásának a képessége.</p> <p>PRH 4 A filológiai kutatás tárgyának megfelelő módszertan kiválasztása, a tudományos kutatás modern módszereinek bevezetése a problémák és feladatok széleskörű megoldására a filológia területén.</p> <p>Програмні результати навчання</p> <p>PRH 2 Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.</p> <p>PRH 3 Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію</p> <p>PRH 4 Обирати адекватну предметові філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p>	<p>A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 50 pont. A vizsgán megszerezhető 50 pont.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>На основі практичної роботи можна отримати максимум 50 балів. На іспиті можна отримати 50 балів.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Classroom: 2qi5lfd</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p>	<p>Kertész András: A nyelvész és a tudós. Magyar Tudomány 182. 2021/1: https://mersz.hu/mod/object.php?objazonosito=matud202101_f53928_i1. 116–119.</p> <p>Szilágyi N. Sándor: Világunk, a nyelv. Budapest: Osiris Kiadó, 2000. 217 old.</p>

**Базова література
навчальної дисципліни та
інші інформаційні ресурси**

- О. Голубовська, І. Р. Корольов: Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 223 с.
- О. О. Селіванова: Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.
- Т. М. Тимошенко: Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – Х.: Вид-во НУА, 2015. – 20 с.
- Kálmán László-Nádasdy Ádám: Hárompercesek a nyelvről. Budapest: Osiris Kiadó, 1999. 288 old.
- Kontra Miklós 2020: Mi hiányzik a magyar szociolingvisztikából? In. Heltai János Imre – Oszkó Beatrix (szerk.) Nyelvi repertoárok a Kárpát-medencében és azon kívül. Válogatás a 20. Élőnyelvi Konferencia Előadásából. Nyelvtudományi Intézet, Budapest. 20–43.